

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Egyesülés.

Lapuuk folyó évi július 19-én kelt 29-ik számban rá mutattunk a közoktatásügyi miniszternek még 1901. május 21-én kelt azon rendeletére, melylyel az igazgató tanítók köteleességévé teszi, hogy tanító társaikkal vállaltva ifjúsági egyesületeket ügyekezzenek szervezni. Van tudomásunk róla, hogy két és fél év után az állami iskola tanító testülete ez iskolai évben, tanácskozás alá vette az erre irányuló tervezetet; de mivel köztudomású dolog, hogy e tanítói értekezletek, Gambrinus kellegánk szerint, annyira keblü ügyek, hogy a mi azokból kiszivárogo csak pletyka számba vehető; nem tudjuk milyen eredménnyel végződtek e tanácskozások, pedig a nagy közönségre nem lehet közönyös, hogy miként intézik egy iskolánál gyermekeik jövőjét.

Most egyik törekvő fiatal tanítótól kaptuk a következő cikket, melyben elmondja saját nézeteit az ifjúsági egyesületekről. Nagyon sokban eltér véleményünk az övétől s a mint látjuk nem is fogta fel teljesen a miniszter intenczióit, de mivel azt óhajtjuk, hogy mind a tanítók, mind a nagyközönség tisztában legyen az egyletek minőségéről szívesen adunk helyet felszólalásának azon reményben, hogy több oldalról is megvilágítván a kérdés s ezek után a speciális helyi körülmények lathá vetésével saját felfogásunkat is közölve a kellő eredményt elérhessük.

Íme a cikk:

A magam részéről szívesen vagyok valamely egyesület tagja, s szívesen dolgozom annak az egyesületnek az érdekében, a melyet érdemesnek tartok a tá-

mogatásra, különösen ha valami pozitív eredményt tételezek fel attól a munkától. Szívesen munkálkodom az apró emberek érdekében, ha arról van szó, hogy talán szellemileg, vagy erkölcsileg előbb vihetem őket egy parányival. Azonban megkívánom, hogy ha már egyszer valamely egyesület, mondjuk munkás othon, vagy kaszinó, legényegylet, vagy indirekt ható irodalmi összejövetel szerveztetik valahol, annak a munkásai egyelőre, tervszerűen megállapodott munkaprogrammot dolgozzanak ki maguknak, amely mint irány, vagy talán mint czél mutatta azoknak a javát, akiknek a számára az az egyesület felállítva lett. Tehát legyen ott uralkodó bizonyos kompakt komoly munka.

Nem tudok épen azért megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy Petrozsényben és a bányatelepeken u. n. ifjúsági egyesületek lesznek felállítva, a melynek a czélja — úgy gondolom — nem lehet más, mint az ifjúság érdekeit szolgálni, de mivel — mint előbb — mondtam — az egyletektől bizonyos komolyságot tételezek fel, mely komolyság az egyesületi tagok megmondoltságának az egésze, mondom nem tudok elképzelni egy ilyen ifjúsági kaszinót, mivel kizártnak tartom az ilyen fiatal ember egyéniségéből a komolyságot, érte az alatt a fiatal ember alatt egy 13-18 éves suhancot.

Gondolkodjunk csak egy keveset! Mit is lehet feltételezni egy ilyen ifjúsági egyesület életéről? Feltételezhetjük azt, hogy az erkölcsnemesítő, tovább képző, szórakoztató lesz, a melynek tehát igen szép mondhatnám nemesen szép misztériója lenne. De számoljunk a körülményekkel. Ha erkölcsnemesítő a program, úgy kell lenni valakinek, a ki ezt a munkát végzte: ha tovább képző, látni akarom a tanítót, a ki utasítást adjon az ifjúságnak ebben az irányban; ha szórakoztató, számolnunk kell az eszközök és szórakoztató egyének minőségével, mert igazat adnak nekem talán, ha azt mondom, hogy ezek a szurtos képű leendő polgárok és társadalmi tényezők saját erejükből nem tudják azt a munkát elvégezni, amely egy ilyen egyesü-

lettől feltételezhető. Nem lesznek képesek antódidakuszkodni akkor, mikor még a játék, a gyermekes szórakozás felé hajlik inkább az egyéniségük s nem a komoly munka után vágnak. Nem is akarok szólni arról, hogy egy az erkölcsiséget javító munkát csak czélutadatos, pontosan kiszámított műveletek alapján olyan ember tud végrehajtani, aki nemcsak ismeri a gyermek lelki világát, hanem tudja gyógyítani az esetleg előforduló lelki rendellenességet, mint erkölcsi romlottságot talán tudományos alapon, talán ötletszerűleg, de mindég komolyan és sohasem kísérletezve tehát a vezetőre is ró valami — szerintem nem kis felelősséget.

Igy tehát tulajdonképpen arról van szó, hogy ifjúsági egyesület alapítása képtelenség, mert nem egyesül az az ifjúság szórakozásra, továbbképzésre, vagy az ő erkölcsének megjavítására, hiszen erre kellő érettsége sincsen, hanem egyesületeket öket mások, talán azok, a kiknek az érdekükben áll. Am úgy ez nem ifjúsági egyesület, hanem egy olyan egyesülés a felnőttek, a férfiak, a komoly, erkölcsnemesítő törekvésű nagyok részéről, a mely az ifjúságot erővel is összeakarja hozni fent említett czélból lehet egyesületekről szó akkor, ha senki sem egyesül vagy ha igen, úgy a kényszernek engedve? A kényszernek? Igen! Be fogom bizonyítani később.

Nevelés szempontjából sem tartom helyesnek ezt a törekvést, nem csak az ifjúság összezsufolása miatt. Mert a mi a nevelést illeti, eredményes munka csak az idők során előjöhethető egyes esetben végezhető egy erkölcsi, mint akármilyen más, a neveléssel összefert esetben. Lehet az én nevelési eljárásomra reagáló lélek, vagy olyan gyermek, aki szeret meghallgatni, tanul tőlem, de legfőbb — tapasztalás szerint — nagyon rossz médium ilyesféle munkára. Ne feledjük soha, hogy 13-18 éves gyermekről van szó. Mondhatná valaki, hogy az erkölcsi élet fejlesztését azzal akarja ez az u. n. ifjúsági egyesület előbbre vinni, hogy elvonja őket a rossz társaságtól! Nos, erre külön fogok felelni — De lássuk előbb a mi viszonyunk között lehet-e eredménye ennek a törekvésnek?

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Három szöke asszony.

(Csak egy korona.)

Írta: Dr. Gombosné — Miklósy Ilona.

A politikai élet hullámai ez évben oly magasra csapkodtak, hogy az egész ország érdeklődését elvonták minden más jelenségtől. A művészeteket és irodalmi műveket, ha csak valami kimagasló szenzáció nem kísérté, alig méltatta valaki figyelmére. Azért nem csodáljuk, hogy egy kedves kis könyvecske észrevétlenül maradt a piacon. Tizenegy bájos kis apróságot foglal magában a fent kitett czimzettel megjelent könyv.

A leghosszabb és igen érdekes a „Három szöke asszony”, melyben egy fekete leány köti le figyelmünket, ki épés szárákmussal beszél el a három szökeségnek a maga szerencsétlenségét, hogy már harmincz éves és még mindig leány, mily örömet cserélné ki tudását és összes képességeit, okos fejét, az ők esábitóan szép üres koponyájukért. Egy kiállott hosszas betegség után nem ismer magára a tükörben, annyira elcsunyult, de azért voltak ábrándjai. Huszonkét éves korában kinek ne volna még ábrándjai?

„Azt hittem, hogy a fekete kacsa egy napon fehér hattyúvá lesz s eljön értem az én herezeg urim s mi oly boldogok leszünk.” Azért kosarat ad a kerges kezű becsületes munkás embernek, ki most mással boldogan él kedves családi körében. Azután arról faggatja barátait, hogy miként lettek asszonyok s a kényes kérdést

oly diskretil, oly szellemesen tárgyalja, hogy becsületére válnék bármelyik jeles francia írónak.

Demetria nővér egy szerelmében csalódott kis leány szomorú története, ki bánatával kolostorba vonul s ott hal meg 20 éves korában.

Az asszony ingatag. E kis elbeszélésben mesterileg van leírva egy bamba kis menyecske velenzői nászutazása, ki a sok Maupassant-féle regény behatása alatt azt hiszi, hogy a férjét nem szereti s elhatározza, hogy mihelyt véget ér a nászut elválik tőle, előbb azért nem teszi, mert Olaszországban nagyon sok szép látni való van: Haza érve meglátogatja barátján egy férjétől elváltan élő szép asszony, ki iránt a férj érdeklődést látszik mutatni. De bizony az ő férjétől senki elne szeresse; feltétlenül és szerelmes lett. Egyszerű kis történet, de oly bájos közvetlenséggel van leírva, mire csak egy gyöngéd nő lélek képes.

Levelek. Egy nagyvárosi elegáns férfi udvarol egy szépséges asszonynak, megkéri kezét, de ez „nem”-et mond. Elkeseredésében havasi birtokára vonul, vadászik s az ősemberre valló életet folytat, azonban nem tudja felelni a szép asszonynak, levelet írogat neki, melyekben lefesti mostani életét, a komfort teljes hiányát, a vadászlat ridegségét, a hóval borított erdő zugását, s a fővárosi kényes asszonyt a természet ölébe vonult ember egyszerűsége megbűvöli, a sima udvarlót elutasítja, de a keresetlen szavakkal kifejezett szerelmi vallomás előtt megnyílik szíve s neje lesz. A kötet legbecesebb darabjai Módsi, a kellékes és a Módsi tragédiája. Az elsőben egy csunya vén színházi kellékes csodálatosan rejtélyes házasságát, az utóbbiban a házasság szomorú végét írja le, oly erőteljes vonásokkal, az emberi lélek

gondos megfigyelésének oly mesteri lefestésével, hogy Ouida gyönyörű elbeszéléseiben találhatjuk párját.

Kék virágok című rajzában a szerelmes Anieza mély bánatból megtörve elsötétült lelki világát tárja elénk, oly kedvesen, oly szívesen szólóan, hogy magunk is megkényezzük a szép pástör leány jegyese elvesztése miatti gyászos halálát.

Kicsinylőleg, mondhatnám lenézőleg szoktunk nyilatkozni azon „kékharisnyás” nőkről, kik nem törődve családi kötelességeikkel irodalmi babérok után vágnak. Ismeretes Nagy Frigyes nyilatkozata az ilyen nőkről:

Meine liebe Kemeter

Machen s' liber Hemeter.

Azonban az irodalom történet kimagasló alakokat említ kik szellemök ragyogásával sok férfi tehetségét homályba borították. A magyar nők között is találunk nem egy jeles elbeszélőt, költőt sőt tudományosan képzetet is; csak Györy Ilonát emlíjük. Annál nagyobb megbecsüléssel és jóleső érzéssel ismertettjük egy olyan asszony első kötetét, ki a helyett, hogy az uzsonakávé mellett a cselédek rosszágát — kimeríthetetlen téma — vagy barátnői sikamlós törtékeit tárgyalná, leül íróasztala mellé s lelkenek gondolatait a maga gyönyörűségére s mások okulására és szórakoztatására leírja oly vonzóan és szellemesen, hogy legjobb írónőink sorába helyezhetjük, s azon kívül hűség, jó feleség és szerető gondos anya. Jól eső érzés töltötte el lelkünket midőn Bátfi örök szép fenyevei alatt a hullámozó sokaságban a zene andalító hangjai mellett is arról társalgott, hogy vajjon az ő édes ura most mit csinál, vajjon gondol-e most rá s számíttatta a napokat mikor a távol Brassóból utána jön s ez a

Mivel itt földmivelő nép nem lakik, s úgy a téli hónapokat továbbképzésre felhasználni nem lehet, sőt éppen a téli hónapok a munka hónapjai, mivel speciális bányászéletet élünk: meg kell fontolnunk, vajon a fiatalokat összehozhatjuk-e abból a célból, hogy nevelési, oktatási, vagy szórakoztatási munkákat elvégezzük. Mert a bányában, vagy bánya körül sőt a műhelyekben dolgozó 13-18 éves gyermek ember nem alkalmas anyag, legalább a mi vidékünkön u. n. ifjúsági egyesület felállítására. Lássuk! A munka kezdődik reggel 6 órakor végződik este hatkor. Vagy megfordítva! Ugyan kérem, van-e annak a téli hidegben, vagy nyári melegben kimerült gyermeknek kedve eljönni az én diskurzusomra akkor, mikor alig várja a lefekvést? Nem kell annak bizonyítani, aki fáradságot vesz magának megnézni, hogy azok a szegény fejletlen, agyoncsigázott gyermekek ismétlő iskolai előadások alkalmával a padban alusznak el. Jó, jó! mondja valaki, de ott vannak a vasárnapok! Melyik? Az e, amelyiken a bányában köteles dolgozni, vagy az, amelyiken az ismétlőiskolai tanító perorálását kell végig szenvednie? Nem! Délután, vasárnap délután, mondja az optimista talán csak van ideje, ha mindjárt minden második héten is. Hát hagyjuk csak meg ezt az egy délutánt a gyermeknek lelediktálta játéka. Legyünk emberiek, egy parányit humanitást. Ne akarjunk okvetlen tökélet követelni a gyermeki lélekből akkor, mikor gyakran hátra felé súl a puska. Ne akarjuk mindég irányítani a gyermeket, mert arra szükség nincsen, különösen, mikor nincsen kit irányítani. A nevelés nem túrpedantériát. A gyermeket, vagy mondjuk minden gyermeket egy alakra önteni nem lehet. Számolni kell a vérmérséklettel, ahol annyi vallás, nemzetiségű, egyéniségű ember torlódt össze. Vagy talán kényszeríteni akarjuk a gyermekeket? Akarunk meg nem engedhető eszközökkel dolgozni ott, ahol erőszakossággal pedig eredményt elérni képtelenség? Nem, ezt feltételezni sem akarom, annyira nevelésesen hangzik ez a kérdés.

De hát hogyan értem én azt, hogy nincsen kit irányítani? Mindjárt megmondom. A mi bányász népünk egy nemzetiségi konglomerátum. A ki pedig e nép lelki életét, erkölcsét s szellemi képességeit megfigyelte, azt tarthatta, hogy a bányász általánosságban iszákos, erkölcsi élete (családi életét is beleszámítva) nem a legjobb lábon áll s szellemileg alaposan hátra van maradva. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények közt a mai bányász nemzedék szintén a legnagyobb fokban öröklie ezeket a fájdalom meglévő rossz tulajdonságokat. De ha igen, úgy talán törekedjünk csak előbbre a bányász népet egyeteménél a napi-életet megjobbitani s ha jobbul a családi élet, jobbul annak az atomja, a gyermek. Próbáljuk a bányász-családapákat elvonni a korezmától, erkölcsi, becsületes családi életre szoktatni s itt, egyesületek által szellemi erejét is csiszolni: meg van oldva az ifjúság erkölcsi javításának a problémája. Sőt tiltsuk ki az 1-15 éves gyermekeket a korezmából, a nyilvános mulató helyekből ha kell karhatalommal az 1894. évi 78423 sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet alapján minősíteni azt az 1879. évi XV. t.-cz. 1 §-a alapján kihágásnak, a mely után 50 forint pénzbírság jár s nem lesz szükség nálunk ifjúsági egyesületre.

A továbbképzést pedig bizzuk az iskolára, megteszi az a maga kötelességeit. Mert amint mondom is, a gyermeki lélek alapos ismerete szükséges ahhoz, hogy nevelési eredményeket érjünk el. E nélkül az csak tapogatozás s nem komoly munka. A gyermeki lélekkel pedig én, a magam részéről kísérletezni nem mernék. Sokkal nemesebb, megbecsülendőbb anyagnak tekintem azt, sem hogy ilyen barbárságot képes lennék elkövetni csak azért, hogy a kultuszminiszter intenciójának szolgailag eleget tegyek. Ezt éppen olyan nevelésnek tartom, mint mikor a tanárt vagy tanítót vagy nem tudom micsoda efféle nevelő embert probaidőre fogadnak fel. Nevelési munkához ki-

kedves három éves fiúcska ki gyakran elszaladt tőle a tömeg közé, mily anyai gondossággal örködött felette, „Pistukát nem szereti a mama ha nem fogad szót, Pistuka rossz” s a gyermek mily szeretettel szaladt anyjához kiáltván: „Pis-tuka pompás.”

A könyv kiállítása mondhatni diszes, a nyomás szép s leszámítva egy pár sajtó hibát a velencei ut leírásáról, becsületére válik a „Brassói Lapok” nyomdájának.

En.

lönösen eredményes nevelési munkához nem egy-két év kell s azt ilyen idő alatt megfigyelni sőt talán abból következtetést vonni — komoly ember nem képes s arra nem is vállalkozik szakember soha.

Am szociális szempontból is szóljunk hozzá a dologhoz. Mondtam, hogy a bányász szellemi előhaladását úgy tudnám munkálni, hogy a bányászt soroznám be egyesületbe és nem a gyermekét. Mert a korlátolt embert sokkal inkább meg tudja tévesztetni a szocialista agitátor hipotézise, mint a műveltebbet. A gyermekkel pedig ha már fiatal korában megutaltatjuk az egyesületi életet talán éppen azzal, hogy ráerőszakoljuk azt, azt gondolom, a jövő humanistájára csak mérhetetlenül fáradságos munkát fogunk róni egy kora szülőtt, vagy rosszul alkalmazott gondolat megvalósítása érdekében elkövetett erőszakoskodásunkkal. Ime a puska hátra súlt!

A volt kultusz miniszter tehát nekünk nagyon kemény diót adott, amelyet feltörni nem érdemes. Mert hogy földmives vidéken esetleg beválik ez a gondolat, arról szó sincs. De nekünk, akik különleges viszonyok közt élünk, nagyon óvatosan kell bánnunk azzal a medicínával. Elharmarkodni éppen nem lenne tanácsos a dolgot. Nem, erkölcsi oldalát tekintve de különösen szociológiai és nevelési szempontból.

Szándékosan hagytam a végére a valláskérdést; mert ha nevelési és erkölcsnemesítő munkát akarunk végezni, okvetlenül ez is fontos szempont. Mivel pedig itt a felekezeti differenciák óriási bülbözetet mutatnak, hogy gondolja az u. n. ifjúsági egyesület megalkotója megoldhatónak ezt a kérdést, a mely éppen olyan kényes, mint akár a nyelvi differenciák kiegyenlítése.

Mert hogy egységes magyar nyelvet ennél a népnél alkotni képtelenek vagyunk, az a nagy hullámszám miatt szintén érthető.

K.

Szinészet.

Az orosz népelet mélységéből vette Gorkij Maxim nagyhatású művének tárgyát. A címe: „Éjjeli menhely”. Színe került Petrozsenyben szombaton f. hó 21-én. A tartalom, a nyelvvezet lebilincseli a színház intigens közönségének figyelmét, mert csak ez érti meg a bombasztikus frázisokat és a hangoztatott életgizságokat. A szereplőkön meglátszott, hogy kivétel nélkül ambícióval interpretálták a mélységbe sülyedt züllött alakokat. Jól játszottak: Jászai O. (Natacsa), Krassóiné (Vasilissa), Reeskey H. (Anna), Beregi L. (Nastya), Dobó (Vaskja), Somogyi (Kleestes), Szigethy (Medwedew), Szerdahelyi (Kostylew), Sárközi (Bubnov), Berki (Satin), Nagy K. (Szinész) Krassói (báró) és K. Pálfi (zarándok).

Vasárnap, f. hó 22-én. A „Faluroszka” ment összevágó előadásban. A darab annyira ismeretes itt, hogy az előadásról említést téve, csak Sárközi szép énekeit emeljük ki.

Hétfő a Népszínházban egymásután 100 előadást ért új operette, Huszka Jenő kedves zenéjű alkotása: „Bob herceg” zsufolt házat gyönyörködött. Az énekes primadonna betegsége miatt a czimzerep személyesítőjéhez kevés reményt fűzött a közönség, de kellemesen csalódott. Krassói Józsa szép, ügyes, pajkos és temperamentumos Bob volt. Érthető lámpalázal is küzdött ugyan, de ezen is átsegítette a bátorító tapsvihar, a meglepődés buzdító megnyilatkozása. Hangja, kellő iskolázás mellett ily szerepekre alkalmassá fejleszthető. A fiatal kezdő színész nő rátermettségének előnyeivel rendelkezik s mostani kísérlete azt bizonyítja, hogy nagyobb énekes szerepekben is helytállhat. Sárközi (gárda kapitány) kisebb szerepből is jelentős alakot kreált szép énekével. K. Pálfi J. kitűnő Pompiniusz volt. A hőlőről szóló szép éneket ismételné kellett. Nagy K. találoan borbély karrikatúra, Szigethy J. kedves Annie volt. Szép volt tőle, hogy mint szende kezdő, énekes szerepre is vállalkozott és nem ejtette el. Helyt álltak elismerés mellett: Reeskey H. (Királyné), Krassóiné (hercegnő), Krassói (bopmester), Szerdahelyi (Tom) Szigethy (Gypsy), Somogyi (udvari táncmester), Tukorai (Pick-Vick) Dobó (hadnagy). A darab tetszett, a közönség meg volt elégedve s eltekintett oly fogyatkozásaitól, melyek kisebb vidéki szintársulat terhére nem róhatók. A közönség várakozása nem terjedt többre, mint a milyen kielégítést nyert. És ez dicseget számba megy.

Kedden ugyanazt adták szép közönség előtt s még nagyobb sikerrel.

Szerdán, f. hó 25-én volt az utolsó és bucsu előadás. Sárközi Alajos jutalmára színe került Szentpétery énekes vigjátéka: „Parlagi Janesi.” A darab ott régi s

oly ritkán adják, hogy újdonság számba ment s így is hatott. Sarkóit közönségünk megszerette. Minden szerepét korrekt felfogással és erőteljesen alakította, így jutalomjátéka czimzerepét is. Jól esett tőle hallani a remekül előadott czikornyátalan régi népdalokat s látni a paraszt gróf mesterkéletlen, de becsületes egyszerűségét. A nézőtér megtelt, az előadás tetszett s összevágóan, jól is ment. Krassói Józsa csinos és kedvesen csicsergő Rózi, Jászai O. kifogástalan Széppatakyné, K. Pálfi törölmetszett Bárdi volt. Jók voltak a többi szereplők is, kik közül: Somogyi (Kerthalmi), Krassói (Vidór) említve, beszámoltunk a 25 előadásra terjedt színi évadról, melylyel Berki társulata itt anyagi és erkölcsi sikert aratott. A társulat szerveztetéhez sok szó fér, de méltánylandók az igazgató terhére nem eső körülmények (betegségek stb.), melyek az operettek előadását meghiúsították. Mindazonáltal közönségünk meglehetősen színházlátogató kedvében volt. Ugy tudjuk jövő márczius órára újabb megnyerte Berki az engedélyt s akkor befogja mutatni az operett újdonságokat is.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Szt. Borbála ünnepélyt** rendeznek az Urikány-Zsilvölgyi magyar köszénbánya részv. társ. bányászai december hó 4-én a központi iroda nagytermében. Az ünnepély sorrendje a következő lesz: 1. 1903. december hó 3-án este 7 órakor a központi telepivilágítása és a bányász zenekar felvonulása. 2. December hó 4-én reggel 8 órakor a rendes fizetési helyeken a Borbála pénzek kiosztása. 3. Dél előtt fél 10 órakor a munkások gyülekezése az István tårnánál és onnét a bányászzenekar kíséretében felvonulás a róm. kath. templomhoz. 4. Dél előtt 10 órakor ünnepi istentisztelet. 5. Délben 12 órakor a központi iroda nagytermében diszebed. 6. Délután 4 órakor a bányásztáncszertély megnyitása a társulati vendéglőben. 7. Este 8 órakor táncszertély a központi iroda nagytermében.

— **A m. kir. állami csendőrség** létszámát alább szállították Petrozsenyben. Ezt a hírt vettük lapunk zártakor s utánjárva meggyőződünk, hogy a hihetetlennek tartott híresztelés megfelel a valóságnak. Akkor, amidőn joggal reméltük, hogy a magas kormány sajátságos viszonyainkra, a megfelelő ellenőrzés nélkül itt a határszálon üzött ki- és bevándorlásra, valamint a korlátlan állatesempézetre, szóval a határizterre való tekintettel nemcsak a visszaélések korlátozására hivatott közegek létszámát emeli, hanem a határendőrség szervezésével oly intézkedést létesítend, mely az állami érdekek védelmére megfelelő hatálylyal érvényesülhet; akkor vonják el innen az eddig is elégtelennek bizonyult csendőrség jelentékeny részét. Erre elfogadható indokot hiába keresünk. Az élet- és vagyonbiztonság elleni kihágások nap-napután ismétlődő eseteitől eltekintve, oly számtalan köztekintet indokolta itt a közbiztonsági intézkedések fokozását, hogy ily rendelkezést annál kevésbé várhattunk, mert az itteni határszáli kapitányság szervezése iránt Andreics János törvényhatósági bizottsági tag által a vármegye tavaszi közgyűléséhez benyújtott, lelkiismeretesen és a viszonyoknak megfelelő hűséggel alaposan indokolt indítványt Hunyadvármegye képviselete egész terjedelmében, osztatlan helyesléssel elfogadta és változtatlanul, egész terjedelmében magáévá téve felírt a magas kormányhoz, hogy állam érdekében gondoskodjék itt az ország végvidékén a veszélyeztetett közbiztonság megóvásáról, a hallatlan merénnyellett üzött csempezést megakadályozásáról és az ország érdekei ellen irányuló visszaélések megszüntetéséről. Midőn joggal várhattuk, hogy ennek a nagy tudással és lelkiismeretességgel szerkesztett felíratnak meg lesz az elmaradhatatlan sikere; mint a tisztágból lecsapó villám: úgy ért bennünket a csendőrségi létszám lényeges apasztásának híre. Reméljük, hogy az érdekelt Petrozseny, Aninosza, Petrilla, Lónya-gyarmat és Csímpa — melyek a devalvált csendőrségi őrs körzetébe tartoznak, — nem fogják ezt az indokolhatatlan intézkedést néma megnyugvással tudomásul venni.

— **Bimbóhullás.** Az államvasutak petrozsenyi állomásfőnökét és családját súlyos csapás érte; egyszerre két kis fiuk költözött a mennyországba. Az alig két hónapos anyagyalok ikertestvérek voltak.

— **Halálozás.** Egy munkás életnek vetette végét újra a kérlelhetetlen halál. Foszót Lajos nyugalm. és kir. főhadnagy, az Urikány-Zsilvölgyi köszénbánya részv. társaságnak egyik derék tisztviselője, élete delén, 46 éves korában f. hó 21-én, hosszas szenvedés után

jobblétre szenderült. Nagy részvételt temették el f. hó 23-án. Özvegyén és árva kis lányán kívül, széleskörű rokonság siratja az elköltözöttet.

— **Kirakatok a járdán.** Nem elég, hogy az utcára nyúló poznákra kiagatott portékák a legtöbb bazár előtt, különösen az Oziásénál csak úgy csapkodják a járdán közlekedők arcát, hanem most már asztalokat is tesznek ki s a szó-szoros értelmében leszórtják a járókelőt. Tessék csak megnézni mi van a Junger Samu bazárosának boltja előtt. És ezt a rendnek őrei eltűrik?

— **A piacci kut.** Biztos kutforrásból nyert értesülésünk szerint Petrozsényben a piacci kútnak szivattyus kúttá való átalakítására nézve a képviselőtestület még abban az időben meghozta határozatát — elfogadván Buda Lajos és társainak czélszerű indítványát — mikor az első bíró szabadságon volt. Ha már e czélra a szomszédoktól adományok és érkeztek be (50 kor.), miért nem fognak már hozzá?

— **Megugrott sertéstolvaj.** A Zsilyölgyében nem első eset az, hogy egyik-másik gazdának állatja kíváncsi egy-egy erdei lakba s onnan aztán darabokban eltűnik. E hó 25-én Kis János vasuti alkalmazott udvarából hajtottak ki Petrozsényben, éjszakának idején egy kövér disznót. Reggelfelé a csendőrök megtalálták az állatot levágva és szépen megtisztítva. A tettes neszét véve a tollasoknak megugrott ugyan, de nyomán vannak.

— **Tolvaj küldöncz.** A tél beálltával megsaporodott a munkanélküli baraberek száma. Csoportosan lézengnek az utcákon s koldulják végig a községet. Felhasználnak mindenféle piszkos furfangot csak hogy fentartassák magukat. Patka Antal konoviezi illetőségű lakos is így tett Petrozsényben f. hó 24-én. A Weisz testvérek divatúru kereskedésének főnöke elküldötte Patkát egy tanonevezet a postára, hogy onnan több esomagot hazaszállítsanak. Visszajövet Patka futásnak eredt s magával vitt egy cipőket tartalmazó, 70 korona értékű esomagot. Késő éjjel volt midőn a jómadarat nyakoncsipték, éppen akkor a mikor árusította a meleg lábbeliket. Becsútták. Ideje volna már egy kis rázzást tartani!

CSARNOK.

Miczi baba.

*Miczi baba tánczol ugrál
Széles nagy kedvében,
Olyan boldog mint a dalos
Madár az erdőben.*

*A jó Isten e világot
Beh szépnak teremté!
Miczi baba ha lehetne
Magához ölelné.*

*Megpróbálja: két kis karját
Ölelésre méri,
Am a világ nagyon széles,
Szemmel be sem éri.*

*Körülötte himbálózó
Nyíló rózsák lengnek,
Miczi baba kis fülebe
Tündér regét zengnek.*

*Nem is olyan messze innen
Van a világ vége,
Ha sarkantyut köt lábára
Estig oda érne.*

*Tarka szárnyú kis pillangó
Száll a rózsra töre,
Miczi baba vágyggyal nézi
S fakad ily beszédre:*

*Oh ha nekem szárnyam volna
Elrepülnék messze!
Versenyt futnék szél urfival
Sziklás hegytetőkre.*

*Szárnyam nincsen, sarkantyumat
Még nem kovácsolták,
Picziny piros topánkámat
Teszem próbára hát.*

*Rácsos kapu, könnyen nyíló,
Nyikorogva fordul.
Miczi baba illa-berek
Nem is sokat gondol.*

*Ott kint tódul a sokaság
Ember ember hátán,
Miczi baba mintha félne:
Körülnéz tétován.*

*Göndör hajú fejeeskéjét
Kelletlenül rázza,
Onnan bentről a világot
Sokkal szebbnek látta.*

*Jaj Istenem! Mi közelg ott?
Ijesztőn fekete!
Csunya ember, vállán létra;
Illog villog szeme*

*Miczi baba sápadt, reszket,
Mint a nyírfa lenél,
Melyet játszi kedvel kerget
Maga előtt a szél.*

*Szorult szívvel sikoltozna
Torkán akad a szó:
Miczi baba, hová tűntél!?
Kiáltja nagyapó.*

*Gyermek, mitől rémüldözöl?!
Ej te banya Miczi,
Tán az orrod harapja le
Az a kormos bácsi.*

*Kéményekben bátran kuszik,
Háztetőkön elszánt,
Vig ember a kéményseprűs
Ne félj Miczi nem bánt.*

Pulykayné.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

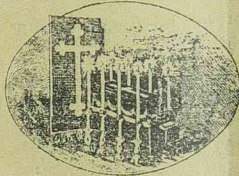
NYILTTÉR.

„Fodor L. Lajos országosan és nálunk is előnyösen ismert fogművész tisztelettel tudatja, hogy fog műtermét november 1-én Kerepesi ut 65 szám alá (a Központi pályaudvar közelében) helyezte át.

Egyben értesíti Petrozsény és vidéke n. é. közönségét, hogy jövő évben február hóban 8—10 napi működésre ismét ide érkezik.”

Zongora és czitera órákat ad háznál, vagy lakásán Kubata Ludmilla kisasszony, mindkét hangszeren alapos oktatást és gyakorlatot nyújtva; — kiknek pedig alapsmeretők meg van, azokat továbbképzí.

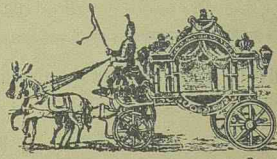
Zeneórákat ad Kubata Béla a salgótarjáni bányazenekar karmestere, még pedig megtanít

Sárosy József

Első Temetkezési Vállalat.

Petrozsény

elődállal mindenféle temetéseket **vidéken is** és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

A „**TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**” Petrozsényben raktáron tart dús választékban érc- és fakoporsókat, továbbá finom nicklkoporsókat, sarkophagot, mindenféle szemfedeleket, érc-, mű-, és élővirág koszorúkat, szállagokat, viasz- és szurok fáklyákat. **Fakoporsók 2 kortól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 14 korától feljebb, nagyinak 1 öl nagyságban 70 kortól feljebb 400 koronaig.** Diszes öntöttvas sirkeresztet, sirkerítéseket ugyisintén márvány sir-emlékeket.

A „**TEMETKEZÉSI VÁLLALAT**” Petrozsényben elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, szóval minden a temetéshez szükségeltető kel-lékekkel.

Sürgőnyezim: **Első Temetkezési Vállalat Petrozsény.**

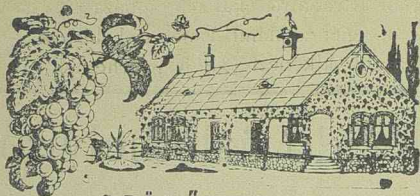
1—3

Kiadó vendéglő.

A Hunyadmegyei Első Takarékgénztárnak Pujon lévő vendéglője részére 200 korona óvadékképes vendéglős kerestetik.

Értekezhetni:

Kohn Mór,
puji fogy. adóbérlővel
mint megbízottal.

SZÖLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felvehető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Czim:

Érmelégi első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, 2-20 u. p. Székelyhid.

Üzletáthelyezés.

Midőn helybeli és vidéki igen tisztelt vevőimnek becses tudomásukra juttatni van szerencsém hogy **divatáru** üzletemet, mely eddig az Ullmá-féle épületben volt, áthelyeztem a Főtéren (Kossuth Lajos ut) lévő, egy e czélra épült és tulajdonát képező modern helyiségbe, egyben jelentem, hogy ezen többszörösen kiterjedtebb új üzletet anyagi áldozatot nem kimélve oly mennyiségű és kitűnő minőségű férfi és női divatáruval rendeztem be, hogy minden időben a legmagasabb igényeket is kielégíthetem.

Szíves támogatást és pártfogást kérve vagyok Petrozsény, 1903. nov. 21.

megkülönböztetett tisztelettel

Klein Lipót,
divatáru kereskedő.

Nagyon finom körtve kapható darabja 4-5 krajczáron.

Czim: A kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönségnek b. tudomására hozni, hogy a Valea-Rosia **mészköbányát** több évekre haszonbérbe kivettem, miért is tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy mészko szükségletéért hozzám fordulni szíveskedjék.

Petrozsény, 1903. nov. 27.

Bogdán Sándor,
Kendeffy-utca.

Szám: 6-903.

Árverési hirdetmény.

Petrozsény község közbirtokossága ezennel közhirre teszi, hogy a tulajdonát képező vadászati-jog 1904-1907-ig terjedő 3 évi időtartamra Petrozsény község házában **1903. évi december hó 10-én délelőtt 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a község házában bármikor betekintheők.

Petrozsény, 1903. évi november hó 15-én.

A közbirtokosság nevében:

Héjas József,
jegyző.

Stanca Avram,
elnök.

Szám: 5-903.

kig.

Árverési hirdetmény.

Petrozsény község közbirtokossága ezennel közhirre teszi, hogy a tulajdonát képező halászati-jog 1904-1907-ig terjedő 3 évi időtartamra Petrozsény község házában **1903. évi december hó 10-én délelőtt 9 órakor** tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a község házában bármikor betekintheők.

Petrozsény, 1903. évi november hó 15-én.

A közbirtokosság nevében:

Héjas József,
jegyző.

Stanca Avram,
elnök.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

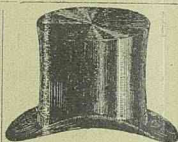
mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

^{1/1} palack 5 korona ^{1/2} palack 2'60.

10 palack megrendelésénél 10% engedmény.

Petrozsényben kapható Klein Mór örökösei füszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni. 46-52

FISCHEL VOGEL

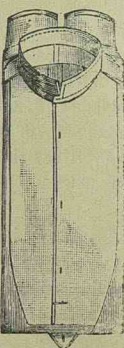
áruháza a „Zöld ház“-hoz Petrozsény.

Áruházomat tekintettel a nagy bizalomra, melylyel igen tisztelt vevőim megajándékozni kegyesek voltak, kibővítettem, megnagyobítottam, berendeztem a legjobb divatárukkal, mit megtéve, kérem a nagy közönség minél nagyobb mérvű b. pártfogását.

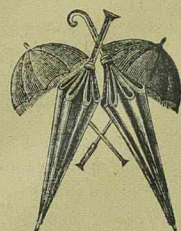
Ájlanom dusan felszerelt raktáromat minden nemű férfi és női confectió, rövid- és szövöttáruokban. Kalapok, czipők, ingek, gallérok, nyakkendők, nap- és esőernyők, creton, voilok, zephirek, oxfordok, chiffon, creas és fonálvasznakban.

Nagy választék menyasszonyi kelengyék, férfi és fiu öltönyökben, valamint minden e szakmába vágó czikke a legolcsóbb árak mellett, a legjobb minőségben.

Temetkezési kelengyék.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tisztelettel:
Fischel Vogel.

1-12